

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219200219
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8219200219.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcov: 1. X. X., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, O. rad XXX/XX, XXX XX W., 2. L. X., nar. XX.XX.XXXX, O. rad XXX/XX, XXX XX W., obaja právne zastúpení JUDr. Ivanom Savčákom, advokátom, Partizánska 45, 085 01 Bardejov, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO 35 724 803, právne zastúpený: Remedium Legal s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského splátkového úveru, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 7Csp/6/2019-190 zo dňa 29. mája 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavuje.

Žalovaný má nárok vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„ Súd u r č u j e , že spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcom v 1. a 2. rade na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej so Slovenskou sporiteľňou, a.s., Suché Mýto 4, 816 07 Bratislava, IČO: 00 151 653 je bezúročný a bez poplatkov.

Žalobcom v 1. a 2. rade p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 23a, § 8 odsek 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy; § 1 odsek 1, § 2, § 3 odsek 1, 2, § 4 odsek 1, 2, 4, 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 53 odsek 1 a 4, § 54 odsek 1 a 2, § 524 odsek 1, 2, § 525 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 11 odsek 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2018 (ďalej len „ zákon č. 129/2010 Z.z.“); § 137 písm. c) a d), § 230 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 4.2.2019 domáhali určenia, že úver poskytnutý žalobcom na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 28.6.2006 je bezúročný a bez poplatkov.

4. Podanú žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že dňa 28.6.2006 uzatvorili so Slovenskou sporiteľnou, a.s. zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytla banka žalobcom úver vo výške 200.000,- Sk pri ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len ako „RPMN“) vo výške 5,38 % a s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 10,70 %. Uvádžali, že predmetný úver čerpali dňa 30.8.2008 vo výške 5.000,- Sk, dňa 28.8.2006 vo výške 147.000,- Sk a dňa 23.2.2007 vo výške 45.500,-Sk. Spolu teda žalobcovia od banky z titulu Zmluvy čerpali sumu vo výške 197.500,-Sk, t. j. 6.555,80 Eur, ďalej že úver splácali vždy riadne a včas a ak sa aj dostali do omeškania s úhradami splátok, uvedené bolo spôsobené z objektívnych dôvodov, t. j. z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie. Ďalej tvrdili, že zo strany banky došlo 19.7.2013 k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a následne prostredníctvom Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 27.6.2013 banka postúpila svoju pohľadávku voči žalobcom na žalovaného. V období rokov 2006 - 2018 došlo z ich strany k úhrade peňažnej sumy v celkovej výške 7.384,97 Eur. Mali za to, že právny vzťah, ktorý existuje medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako dlžníkmi je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a je na neho potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného v čase vzniku právneho vzťahu t.j. 28.6.2006 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a zároveň ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 150/2004 Z. z., ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pretože pri jej uzatváraní konali žalobcovia ako fyzické osoby - nepodnikatelia a banka v pozícii dodávateľa. Poukázali na to, že jednou z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN). Ide o porovnateľné číslo, ktoré slúži spotrebiteľovi na orientáciu v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery. Absenciu alebo jeho nesprávne uvedenie v zmluve nespája zákon s právnym následkom neplatnosti zmluvy o úvere, ale poskytuje ochranu spotrebiteľovi spočívajúcu v tom, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej tvrdili, že RPMN predstavuje celkové náklady úveru pre klienta, ktoré obsahujú prvok úrokovej sadzby ako aj prvok ostatných súvisiacich nákladov, a preto výška RPMN nikdy nemôže byť nižšia ako výška úrokovej sadzby. V ideálnom prípade by sa hodnota RPMN mala rovnať hodnote úrokovej miery. Podľa ich názoru nie je naplnený zmysel zákona o spotrebiteľských úveroch, ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške a v neprospech spotrebiteľa. Keďže žalovaný ako veriteľ neposkytol žalobcovi objektívny údaj o výške RPMN, postupoval tým voči nemu neodborne. Na preukázanie naliehavého právneho záujmu pri danej určovacej žalobe poukázali žalobcovia na Uznesenie NS SR zo dňa 31.7.2009, sp. zn. 1MCdo 7/2009 a tiež na to. Poukázali tiež na to, že žalovaný sa voči žalobcom domáha úhrady zostávajúcej časti úveru prostredníctvom súdneho exekútora, pretože Okresný súd Bardejov voči nim vydal platobný rozkaz z 21.5.2015, sp. zn.: 3C/180/2015, ktorým ich súd zaviazal, aby veriteľovi uhradili peňažnú sumu 5.821,83 Eur s príslušenstvom ako pohľadávku z úveru a napokon tvrdili, že žalobcovia vedomosť o skutočnostiach týkajúcich sa bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru nadobudli až v decembri 2018 prostredníctvom príslušného centra právnej pomoci.

5. V podaní zo 16.4.2019 žalobcovia v podstatnom uvádzali, že RPMN vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru a je kľúčovým ukazovateľom pre porovnanie výhodnosti úverov od rôznych úverových inštitúcií. Okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom ako napr. poplatok za vybavenie účtu, poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku a iné, prepočítané na jeden kalendárny rok, pričom platí pravidlo, že čím je RPMN nižšie, tým je úver pre spotrebiteľa výhodnejší. Ak RPMN nie je uvedená v zmluve alebo je v zmluve uvedená nižšia hodnota RPMN než v skutočnosti, považuje sa takto poskytnutá pôžička alebo úver za bezúročný a bezodplatný. Podľa názoru žalobcov, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bezodplatný aj v prípade, ak hodnota RPMN prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty. Poukazovali ďalej na publikovaný odborný názor autora JUDr. Martina Maliara zverejneného v Justičnej revue č. 4/2007 dňa 2.4.2019 o nesprávnom transponovaní vzorca pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) pri spotrebiteľských úveroch ako aj na súdnu prax - rozsudok Krajského súdu Prešov z 13.11.2014, sp. zn.: 19Co/68/2014; rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 29.5.2015, sp. zn.: 2C/122/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 23.6.2016, sp. zn.: 3Co/352/2015-97, rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 2.12.2015, sp. zn.: 6C/195/2014-54 potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 30.6.2016, sp. zn.: 19Co/146/2016-94 a dovoľávali sa ďalej aplikácie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

6. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 23.2.2019 a podanie žalobcov zo 16.4.2019 dňa 25.4.2019. Žalovaný k veci doručil vyjadrenie zo 16.5.2019. V ňom namietal, že o nárokoch vyplývajúcich zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.6.2006 (ďalej aj „zmluva“) bolo už súdom právoplatne a vykonateľne rozhodnuté platobným rozkazom Okresného súdu Bardejov, č. k. 3C/180/2015-44, ktorým boli žalobcovia právoplatne a vykonateľne zviazaní na zaplatenie sumy 5.821,83 Eur s prísl. Vo veci konajúci súd posúdil zmluvu a nároky z nej plynúce, preto sa podľa neho žalobcovia podanou žalobou domáhajú vydania rozhodnutia vo veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo a preto sa nemôže prejednávať znova. Navrhol konanie zastaviť z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci. Rovnako namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo 91/2006 z 18.6.2007 ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo 31/2011 zo 6.12.2012. Podľa žalovaného, žalobcovia nemajú na požadovanom určení naliehavý právny záujem, nakoľko ani prípadné určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru by nijakým spôsobom neovplyvňovalo skutočnosť, že žalobcovia sú na základe vydaného platobného rozkazu právoplatne a vykonateľne zviazaní na zaplatenie sumy 5.821,83 Eur s prísl. Otázka výšky skutočného dlhu žalobcov je bez akýchkoľvek pochybností vyriešená a v súdnej veci tak chyba jedna z podstatných črt naliehavého právneho záujmu - ohrozenie práva, alebo právneho vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, ktorý nemožno odstrániť inak, než určovacím výrokom. Citujúc znenie § 4 ods. 1, 2 a 4 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.6.2006 napokon tvrdil, že vo veci nie sú dané zákonné dôvody pre určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru, pretože predmetná zmluva spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Žalobcovia boli v zmysle požiadavky zákona o spotrebiteľských úveroch zrozumiteľne informovaní o tom kedy, v akej výške a ako dlho sú povinní plniť si povinnosti, ktoré im vyplývajú zo zmluvy. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia zmluvy sankcionoval bezúročnosťou a bez poplatkovosťou iba taký spotrebiteľský úver, ktorý bol poskytnutý na základe zmluvy, ktorá neobsahovala ročnú percentuálnu mieru nákladov, keďže však ročná percentuálna miera nákladov je v zmluve uvedená v čl. I, bode 1, predmetný spotrebiteľský úver nie je možné posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov. K argumentácii žalobcov, že výška RPMN nikdy nemôže byť nižšia ako výška úrokovej sadzby citoval § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj obsah prílohy k zákonu o spotrebiteľských úveroch označenej ako „VÝPOČET ROČNEJ PERCENTUÁLNEJ MIERY NÁKLADOV PRI SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROCH“. Tvrdil, že žalobcom poskytnutý úver vo výške 200.000,-Sk predstavuje nominálnu hodnotu poskytnutého úveru /P/, časové obdobie poskytnutého úveru /T/ hodnota 10 (úver mal byť splatený v 120 splátkach), budúcu hodnotu úveru /F/ predstavuje suma 338.080,- Sk , ktorá je súčtom 120-tich splátok á 2.784,00 Sk a poplatku za poskytnutie úveru v sume 4.000,- Sk, pričom po prepočítaní uvedených veličín vzorcom uvedeným v označenej prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch na percentá a po zaokrúhlení na dve desatinné miesta hodnota RPMN 5,38 % zodpovedá údaju v zmluve o úvere. Preto podľa žalovaného nemožno spochybniť, že výška RPMN bola Slovenskou sporiteľňou, a.s. vypočítaná v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzavretia zmluvy. Slovenská sporiteľňa a.s. bola povinná pri uzatváraní zmluvy rešpektovať platný a účinný zákon a daný vzorec v praxi aplikovať bez ohľadu na jeho subjektívny názor o tom, či je daný výpočet „správny“ alebo nie. Na podporu svojho názoru poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/250/2014 z 13.10.2015 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/464/2015 zo dňa 13.01.2016. Na základe uvedeného žalovaný navrhoval žalobu zamietnuť a žalovanému priznať voči žalobcom nárok na náhradu trov konania.

7. Súd I. inštancie po zistení skutkového stavu dospel k záveru, podľa ktorého žalobcovia v 1. a 2. rade a Slovenská sporiteľňa a.s. dňa 28.6.2006 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 200.000,- Sk (6.638,78 Eura), ktorý mali splatiť v 120-tich mesačných splátkach po 2.784,- Sk (92,41 Eur) splatných mesačne vždy k 20-temu dňu v mesiaci. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20.6.2016, za poskytnutie úveru patrila Slovenskej sporiteľni a.s. suma 4.000,- Sk (132,78 Eur) z prostriedkov z úveru, úroková sadzba bola dohodnutá ako premenlivá, v deň uzatvorenia Úverovej zmluvy vo výške 10,70 % p.a. a ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola uvedená vo výške 5,38 %. V zmysle čl. II bodu 3 zmluvy všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v úverovej zmluve sa majú riadiť aj príslušnými ustanoveniami Všeobecných obchodných podmienok. Podľa čl. II bodu 5 zmluva nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej podpísania obidvoma zmluvnými stranami.

8. Z oznámenia o postúpení pohľadávky vystaveného Slovenskou sporiteľňou, a.s., Suché Mýto 4, 816 07 Bratislava, IČO: 00 151 653 z 9.7.2013 vyplýva, že označená banka postúpila žalovanému na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE uzatvorenej 27.6.2013 pohľadávku zo spotrebného úveru č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006 vo výške 8.864,44 Eur s príslušenstvom. Postúpenie uvedenej pohľadávky na žalovaného má potvrdzovať aj príloha č. 1 zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE na č.l. 12 spisu.

9. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 20.5.2013 na č.l. 15 spisu súd zistil, že z dôvodu porušenia podmienok poskytnutia úveru uvedených v bode 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok Slovenská sporiteľňa a.s. vyhlásila 17.5.2013 mimoriadnu splatnosť úveru poskytnutého žalobcom na základe zmluvy z 28.6.2006 č. XXXXXXXXXX.

10. Pred meritórnym posúdením uplatneného nároku sa súd najskôr zaoberal otázkami splnenia procesných podmienok konanie, konkrétne žalovaným vznesenou námietkou veci rozhodnutej (res iudicata) ako aj otázku nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

11. K námietke o existencii prekážky res iudicata súd uvádza, že totožnosť sporu je daná dvoma kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu a totožnosť strán, pričom totožnosť strany sa neurčuje z hľadiska procesného postavenia. O tých istých účastníkoch ide teda aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov z už skončeného konania (uznesenie NS SR, sp. zn. 5Cdo 282/2010). Totožnosť predmetu sporu je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatnený už v spore prvom. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (uznesenie NS SR, sp. zn. 5Cdo 280/2010). Ak nie je splnený čo len jeden znak totožnosti veci (a predmetu konania), nemôže ísť o tú istú vec. V danom prípade zastáva súd názor, že v konaní tunajšieho súdu pod sp. zn. 3C/180/2015 nebol uplatnený totožný právny nárok, ktorý je uplatňovaný žalobcami v tomto súdnom konaní, pretože si v ňom žalobcovia uplatnili určovací nárok a nie nárok na plnenie z totožného právneho dôvodu, o ktorom už bolo rozhodnuté platobným rozkazom č. k. 3C/180/2015-44 z 21.5.2015. V tejto súvislosti súd predovšetkým poukazuje na komentár k § 230 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého výrok o splnení povinnosti je prekážkou rozsúdenej veci len voči iným (ďalším) potenciálnym výrokom o splnení povinnosti vyplývajúcej z totožného skutkového základu medzi tými istými subjektmi, nie však voči neexistujúcemu určeniu determinujúceho práva (resp. voči určovaciemu nároku o predbežnej otázke). Nie je rozumne mysliteľné a nijako logicky vyvoditeľné z výroku o plnení dospieť k neexistujúcemu výroku o určení, ak právoplatnosť môže nadobudnúť iba výrok rozhodnutia, teda nemožno hovoriť o existencii prekážky veci rozsúdenej vo vzťahu k neexistujúcemu výroku (bližšie pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, s., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 838 s.). Podľa názoru súdu preto skutočnosť, že obidva samostatne prerokované nároky súvisia so zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006 ešte neznamená, že v oboch konaniach je uplatňovaný jeden totožný právny nárok a tak, že by v danom prípade, pokiaľ ide o určovací nárok, ktorý je vo vzťahu ku konaniu sp. zn. 3C/180/2015 konaním o determinujúcej (predbežnej) otázke existovala prekážka veci rozhodnutej, pre ktorú by bolo potrebné v danom prípade konanie zastaviť.

12. Z hľadiska obsahu žaloby súd žalobcami uplatnený nárok na určenie, že úver poskytnutý žalobcom na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006 je bezúročný a bez poplatkov kvalifikuje ako nárok na určenie právnej skutočnosti, v zmysle § 137 písm. d) C.s.p. Takéto žaloby sú však s účinnosťou od 1.7.2016 prípustné len v prípade, ak takáto možnosť vyplýva z osobitného právneho predpisu. To znamená, že konkrétny právny predpis musí určiť, že sa určenia určitej právnej skutočnosti možno domáhať a rovnako tak môže upravovať prípadné ďalšie podmienky uplatnenia tohto práva, napríklad osobu oprávnenú k podaniu žaloby. Právne predpisy výslovne umožňujú domáhať sa napríklad určenia neplatnosti právneho úkonu o skončení pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce, určenia neplatnosti výpovede z nájmu bytu podľa § 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka, určenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 131 Obchodného zákonníka, určenia neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, určenia neúčinnosti právnych úkonov podľa § 42a Občianskeho zákonníka. Pri uvádzaných žalobách z konkrétneho hmotnoprávneho predpisu teda vyplýva logický dôvod, prečo je potrebné, aby súd tú ktorú právnu skutočnosť určil, pričom dôvodom je spravidla to, že rozhodnutie súdu je osobitnou

podmienkou, aby sa na právny úkon mohlo hľadieť ako na neplatný. V danom prípade možnosť sa domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru samostatnou žalobou predpokladá § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2018, ktorý nahradil na prípad inak aplikovaný zákon o spotrebiteľských úveroch. Preto súd konštatuje, že pri žalobcami uplatnenom nároku je potrebné uvedenú procesnú podmienku existencie právnej normy v osobitnom predpise pripúšťajúcej takýto žalobný nárok považovať za splnenú. Zároveň súd uvádza, že označená procesná norma vo vzťahu k požadovanému určaniu nevyžaduje súčasne aj preukázanie naliehavého právneho záujmu; ten je potrebné preukazovať len v prípade uplatnenia nároku na určenie existencie alebo neexistencie práva v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p., však nebol daný prípad.

13. Po vyriešení vyššie uvedených procesných otázok súd následne pristúpil k meritórnemu posúdeniu uplatneného nároku podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení predovšetkým zákona o spotrebiteľských úveroch. Vecnú pasívnu legitimitáciu žalovaného ako právneho nástupcu Slovenskej sporiteľne a.s. súd považoval v konaní za medzi stranami nespornú, pričom sa žiada poznamenať, že tomu tak bolo vo vzťahu k úveru č. XXXXXXXXXX aj v konaní sp. zn. 3C/180/2015. Z predložených listín súd ďalej považoval za preukázané, že Slovenská sporiteľňa a.s. oznámením z 20.5.2013 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006, žalobcovia bezprostredne doručenie tohto oznámenia bankou potvrdili predložením uvedenej listiny v prílohách žaloby, pričom súčasne sami uvádzali, že splácanie poskytnutého úveru z ich strany nebolo po celú dobu priebežné a bez omeškania. V konaní bolo ďalej preukázané, že následne po zosplatnení úveru došlo zmluvou z 27.6.2013 k postúpeniu pohľadávky z predmetného úveru zo Slovenskej sporiteľne a.s. na žalovaného, a že v konaní medzi stranami nevznikli pochybnosti o platnosti tohto postúpenia v súlade s § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V danom prípade ďalej súd dospel k záveru, že právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006 je vzťahom spotrebiteľským, v ktorom právny predchodca žalovaného - Slovenská sporiteľňa a.s. pri jej uzatváraní vystupoval v postavení dodávateľa konajúc v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobcovia ako spotrebiteľia, keďže nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Obsah predloženej zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX z 28.6.2006 svedčí o tom, že zmluvy obdobného znenia boli uzavierané vo viacerých prípadoch, a obsah zmluvy spotrebiteľia podstatným spôsobom neovplyvňovali. Je teda nesporné, že na uvedený spotrebiteľský úver sa vzťahujú v čase uzavretia zmluvy platné a účinné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch.

14. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o splátkovom úvere je v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), absencia ktorej má za následok to, že sa tento úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. To, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu a tak aj výber úveru, pre toho konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. V tomto kontexte sa súd stotožňuje s argumentáciou žalobcov v podaní zo 16.4.2019 o dôvodnosti použitia teleologického výkladu § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch vedúceho k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru v prípade, ak je v zmluve uvedená ročná percentuálna miera nákladov nesprávna, konkrétne nižšia a preto aj uvedená v neprospech spotrebiteľa. Klamlivé alebo nesprávne uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, nemôže mať za následok splnenie si zákonnej povinnosti uvedenia tohto údaju v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom takýto postup možno hodnotiť aj ako klamanie spotrebiteľa, ktoré bolo výslovne § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy zakázané. Preto takejto praktike nie je možné priznať miernejšie dôsledky ako tie, ktoré predpokladá § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. V zmysle § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, ročnou percentuálnou mierou nákladov sa rozumie sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy tohto zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru, to znamená že ročná percentuálna miera nákladov uvedená v zmluve v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zákona

o spotrebiteľských úveroch musí byť uvedená ako výsledok výpočtu zisteného podľa prílohy tohto zákona, a to v správnej výške. V danom prípade súd zistil, že správne výpočtu Ročnej percentuálnej miery nákladov úveru poskytnutého žalobcom zodpovedá hodnota 5,68 % a nie v zmluve uvedený údaj 5,38 %. RPMN bola teda v zmluve uvedená v nižšej ako skutočnej výške. Pri kontrole výpočtu RPMN, ktorý podrobne opísal žalovaný vo svojom podaní zo 16.5.2019 bolo súdom zistené, že do vzorca dosadená veličina o budúcej hodnote úveru (F) podľa § 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch nemala predstavovať sumu 338.080,- Sk ale sumu 340.080,- Sk, ako súčet 120-tich splátok úveru po 2.784,- Sk a 120-tich mesačných poplatkov za správu úveru po 50,- Sk. Podľa § 2 písm. c) bodu 3. zákona o spotrebiteľských úveroch síce do celkových nákladov úveru nepatria poplatky za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, avšak v danom prípade boli medzi žalobcami ako spotrebiteľmi a právnym predchodcom žalovaného ako dodávateľom dohodnuté poplatky za správu úveru a nie za udržiavanie účtu, čo obsahovo nemožno stotožňovať, keďže správa úveru nepochybne okrem udržiavanie účtu zahŕňa aj kontrolu splácania úveru, priebežnú aktualizáciu jeho výšky, overovanie plnenia podmienok zmluvy a prípadne aj iné úkony veriteľa. Podobne aj za veličinu predstavujúca súčasnú hodnotu úveru (P) mala byť namiesto žalovaným uvádzanej sumy 200.000,- Sk dosadená suma 196.000,- Sk, ako rozdiel poskytnutého úveru vo výške 200.000,- Sk a poplatku za jeho poskytnutie v sume 4.000,- Sk, ktorý bol v skutočnosti v zmysle obsahu čl. I bodu 1. zmluvy uhradený (zrazený) priamo z prostriedkov poskytnutého úveru. K týmto záverom súd poukazuje na obsah dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch a v nej uvedené príklady výpočtov pod písm. A., z ktorých vyplýva, že pokiaľ si veriteľ ponechá časť poskytnutého úveru (napr. na administratívne výdaje) a spotrebiteľovi reálne poskytne len časť podľa zmluvy poskytnutých prostriedkov, za súčasnú hodnotu spotrebiteľského úveru je potrebné považovať len reálne vyplatené finančné prostriedky. Vo vzťahu k obdobným otázkam súdy opakovane judikovali, že poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť, je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru (bližšie napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove 18Co 109/2011 z 21.11.2012, rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7C/92/2016 zo 14.2.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2C/71/2018 z 26.11.2018 a iné). Na podporu tejto argumentácie súd poukazuje na rozsudok SD EÚ vo veci C - 377/14, podľa ktorého celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom, a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Napokon korigovaný mal byť aj údaj o časovom období splácania úveru (T), keďže úver bol poskytnutý 28.6.2006 (podľa čl. II bodu 5. Úverová zmluva nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpísania obidvoma zmluvnými stranami) a splatený mal byť do 20.6.2016, teda nie o 10 rokov, ale po uplynutí 3.645 dní (od 28.6.2006 do 20.6.2016). Keďže s prihliadnutím na poznámku písm. e) prílohy zákona o spotrebiteľských úveroch je za rok dôvodné považovať 365,25 dní, správne mala veličina T predstavovať hodnotu 9,98. Na základe uvedeného tak možno konštatovať, že výška RPMN uvedená v zmluve je nesprávna a tento údaj je potrebné hodnotiť ako v neprospech spotrebiteľa, pretože u spotrebiteľa navodzuje záver o výhodnejších podmienkach poskytovaného úveru oproti iným úverom, ktoré mohli byť inými veriteľmi spotrebiteľovi ponúknuté na rovnaké časové obdobie a pri rovnakej výške úveru. Predmetný úver bol spotrebiteľom poskytnutý bankou a spotrebiteľ mohol očakávať riadnu odbornú starostlivosť banky pri postupe súvisiacom s poskytnutím úveru. Uvedenie nesprávneho (nižšieho) údaju o výške RPMN je potrebné hodnotiť tak, ako keby údaj RPMN v zmluve uvedený nebol, pretože správny údaj o RPMN v zmluve v skutočnosti absentuje.

16. K argumentácii žalobcov v 1. a 2. rade, že výška RPMN nemôže byť nikdy nižšia ako je výška úrokovej sadzby však súd považuje za žiaduce poznamenať, že zákon o spotrebiteľských úveroch veriteľovi ukladal povinnosť uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o RPMN vypočítaný podľa vzorca stanoveného v prílohe tohto zákona, preto pokiaľ veriteľ pri výpočte RPMN podľa označenej prílohy postupoval a konal v súlade so zákonom a nemožno mu vytknúť nesprávny postup a to aj keby RPMN uvedená v zmluve odporovala logickým požiadavkám na takýto údaj. Ako je známe, vzorec pre výpočet RPMN uvedený v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.6.2006 bol chybný, čo bolo spôsobené nesprávnou transpozíciou smernice Rady č. 87/102/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru z 22. decembra 1986 v znení smernice Rady č. 90/88 z 22. februára 1990. Chybná transpozícia smernice však nemôže mať za následok priamy účinok smernice vo vzťahu medzi jednotlivcami (bez ohľadu na to, či ide o fyzické alebo právnické osoby) ale len vo vzťahu medzi jednotlivcom a štátom (vertikálny priamy účinok). V tomto prípade je rovnako vylúčený aj nepriamy účinok smernice, teda výklad a aplikácia vnútroštátnych predpisov spôsobom, aby boli dosiahnuté

požiadavky stanovené touto smernicou. Takémuto účinku bráni zásada contra legem, v zmysle ktorej nie je súd povinný použiť taký výklad právnej normy, ktorý by bol v protiklade so znením vykladaného predpisu. Ak teda zákon o spotrebiteľských úveroch stanovil určitý matematický vzorec pre výpočet RPMN, nemožno ani eurokomformným výkladom tohto zákona dospieť k tomu, že výpočet RPMN má byť prevedený inak (v podrobnostiach súd odkazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27C/198/2013 z 29.5.2015, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/337/2017 z 10.5.2018, uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/301/2015 z 20.4.2016 či sp. zn. 11Co/112/2016 zo 16.11.2016 a iné).

17. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v akejkoľvek inej výške ako vypočítanej správne podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona o spotrebiteľských úveroch, nemôže mať za následok splnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, následkom čoho je potrebné aj v danom prípade vyhodnotiť poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na obsah uplatneného žalobného nároku tak bolo žalobe v plnom rozsahu vyhovieť.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže boli žalobcovia v 1. a 2. rade v konaní plne úspešní, súd im voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

19. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že o nárokoch vyplývajúcich zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.06.2006 (ďalej aj „zmluva“) bolo už súdom právoplatne a vykonateľne rozhodnuté platobným rozkazom Okresného súdu Bardejov, č. k. 3C/180/2015-44 (ďalej aj „platobný rozkaz“). Žalobcovia boli uvedeným platobným rozkazom právoplatne a vykonateľne zaviazaní na zaplatenie sumy 5.821,83 eur s prísl. S poukazom na § 230 C.s.p. uviedol, že vo veci konajúci súd pred vydaním platobného rozkazu posúdil zmluvu a nároky z nej plynúce a vo veci právoplatne rozhodol. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú vydania rozhodnutia vo veci, o ktorej už raz bolo právoplatne rozhodnuté. Žalovaný zároveň zastáva názor, že keďže o veci bolo už raz právoplatne rozhodnuté, vec sa v zmysle ustanovenia § 230 CSP nemôže prejednávať znova a preto mal súd žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, resp. konanie zastaviť z dôvodu právoplatne rozhodnutej veci. Rozhodnutie súdu spôsobuje zmätočnosť a je v rozpore s princípom právnej istoty, keď žalobcovia sú povinní plniť v zmysle platobného rozkazu, ktorý vychádza z rovnakého právneho titulu - úverovej zmluvy, ako rozsudok súdu, ktorým bolo rozhodnuté o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru. Je vylúčené, aby sa žalobcovia v tomto konaní snažili zhojiť svoj ľahkovážny a nezodpovedný prístup, ktorý zaujali v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov, sp. zn. 3C/180/2015.

20. Ďalej vo svojom podaní namietal nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcami. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že na to, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, musí existovať také ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom (t. j. žalobca musí mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení). Možno konštatovať, že žalobcovia nemajú na požadovanom určení naliehavý právny záujem, ktorý nie je daný, ak mali žalobcovia možnosť inej ochrany svojho práva, a to v danom prípade napríklad podaním odporu, k čomu však nedošlo. Žalovaný zastáva názor, že v danom konaní nie je možné zhojiť zanedbanie povinností, prípadne nevyužitie svojho práva na podanie odporu voči platobnému rozkazu, v tomto konaní tak, ako sa o to snažia žalobcovia. V tejto súvislosti žalovaný pre úplnosť uvádza, že určovacia žaloba má preventívny charakter a prichádza do úvahy vtedy, keď jej prostredníctvom možno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pričom k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom, resp. v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky zodpovedá obsahu a povahe príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov medzi stranami sporu. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú s predpokladom naliehavého právneho záujmu. Ak však v konkrétnom prípade nemožno očakávať splnenie týchto funkcií, nie je daný naliehavý právny záujem na určení a žalobu o určení je potrebné zamietnuť pre jeho nedostatok. Ani prípadné určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru by nijakým

spôsobom neovplyvňovalo skutočnosť, že žalobcovia sú na základe vydaného platobného rozkazu právoplatne a vykonateľne zaviazaní na zaplatenie sumy 5.821,83 eur s prísl.

21. Žalovaný nesúhlasí ani s tým, že súd určil úver ako bezúročný a bezpoplatkov. Súd v odôvodnení rozsudku pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) vychádza z prílohy k zákonu č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“) pre výpočet RPMN pri spotrebiteľských úveroch, v ktorej je uvedený vzorec na výpočet RPMN. Zmluva o splátkovom úvere však bola uzavretá dňa 28.06.2006. V zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006 sa RPMN vypočíta podľa vzorca $r = (F/P)1/T - 1$, kde r je neznáma, ktorá vyjadruje ročnú percentuálnu mieru nákladov, F predstavuje budúcu hodnotu podľa § 2 písm. c) zákona, P predstavuje súčasnú hodnotu, t.j. nominálnu hodnotu poskytnutého úveru, a T predstavuje časové obdobie splácania úveru. V danom prípade nemožno spochybníť, že výška RPMN je vypočítaná v súlade so zákonom platným v čase uzavretia zmluvy, a v zmluve o splátkovom úvere je teda uvedená v súlade s daným zákonným výpočtom. Z uvedeného vyplýva, že súd na výpočet RPMN aplikoval neskoršiu právnu úpravu, ktorá ešte v čase uzavretia zmluvy nebola platná ani účinná. Vzhľadom na uvedené žalovaný zastáva názor, že výška RPMN je v zmluve uvedená a vypočítaná správne v súlade s prílohou zákona platného v čase uzavretia zmluvy. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. zruší rozhodnutie a vec vráti súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia. V plnej miere sa stotožnili s obsahovým znením napadnutého rozsudku a považujú ho za vecne správny. Navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu I. inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal im náhradu trov odvolacieho konania.

23. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp.zn. 8Co/112/2019-232 zo dňa 20. júla 2020 potvrdil rozsudok a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne právne vec posúdil. K námietke žalovaného o existencii prekážky res iudicata, odvolací súd poukázal na komentár k § 230 Civilného sporového poriadku a publikované rozhodnutie R 87/1989. Vo vzťahu k absencii/ nesprávne uvedeným náležitostiam podľa ust. § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch odvolací súd uviedol, že žalovaný, resp. jeho právny predchodca vychádzal pri výpočte RPMN z nesprávne uvedenej výšky poskytnutého úveru, čo má za následok nesprávne uvedenú výšku RPMN ako obligatórnej náležitosti v zmluve a teda podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

24. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. júla 2020, č.k. 8Co/112/2019-232 podal žalovaný dovolanie.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. apríla 2022, č.k. 2Cdo/41/2021-323 rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. júla 2020 sp.zn. 8Co/112/2019-232 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Najvyšší súd SR dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Uviedol, že odvolací súd náležite nezdôvodnil otázku, prečo predmetný platobný rozkaz vo vzťahu k žalobe v tejto veci netvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci a to vzhľadom na doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, na ktorú poukázal aj samotný žalovaný v priebehu konania ako aj v samotnom dovolaní, a na ktorú odvolací súd nedal žiadnu odpoveď okrem citácie výkladu k ustanoveniu § 230 Civilného sporového poriadku.

27. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR vyjadreného v zrušujúcom uznesení cit.: „Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex officio. Len čo súd zistí existenciu tejto prekážky, vedie to k zastaveniu konania vo forme uznesenia, proti ktorému je prípustné dovolanie. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť účastníkov konania a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom

aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatí. Teda právoplatný rozsudok o určovacej žalobe netvorí automaticky prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie. Právoplatným rozsudkom o určení práva či právneho vzťahu sa ešte nerozhodlo o povinnosti plniť z tohto práva alebo právneho vzťahu. Preto je žaloba na plnenie v týchto prípadoch prípustná. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa vzťahuje i na rozhodnutia vydané v rozhodcovskom konaní, v priestupkovom konaní, či v adhéznom konaní trestnom (Komentár Občiansky súdny poriadok Števec/Ficová a kolektív), (por. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 44/2011, sp. zn. 5 Cdo 115/2012, sp. zn. 3 MCdo 8/2013). Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe aj podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 100/01, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov pod R 110/2003, podľa ktorého právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu. Z hľadiska postupu súdu nie je rozhodujúce, či sa určovacou žalobou žalobca domáha určenia existencie/neexistencie práva alebo určenia neplatnosti zmluvného dojednania. Obdobne sa k tejto problematike stavia aj aplikačná prax v Českej republike, napríklad v uznesení Ústavného súdu ČR zo dňa 07.01.1994, sp. zn. IV. ÚS 2/93, podľa ktorého právoplatné rozhodnutie o žalobe na plnenie predstavuje vždy takú prekážku veci právoplatne rozsúdenej pre žaloby na určenie už z toho dôvodu, že ním bola súčasne posúdená existencia či neexistencia určitého právneho vzťahu alebo práva, z ktorého bolo žalované plnenie. Právna istota spolu s požiadavkou ochrany legitímnych očakávaní principiálne neznamená právo strany na rovnaké právne posúdenie jeho veci. Nesporne však znamená právo na vysvetlenie dôvodov, na základe existencie ktorých sa konajúci orgán verejnej moci od stabilného doteraz zastávaného právneho názoru odchýlil (III. ÚS 51/2014).

21. Dovolací súd pre úplnosť upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 345/2017 zo 16. mája 2017, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že zásadný vplyv na posudzovanie návrhu na obnovu konania uplatneného podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p. má aj rozsudok Súdného dvora C-234/04 zo 16. marca 2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH, v ktorom Súdny dvor uviedol, že úniové právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby preskúmaval a rušil právoplatné rozhodnutie vnútroštátného súdu, ak sa aj ukáže, že je v rozpore s právom Európskeho spoločenstva. Týmto rozhodnutím Súdny dvor zdôraznil dôležitosť zásady *res iudicata* (jedinou výnimkou, keď Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť túto zásadu, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie).“

28. Po zrušení a vrátení veci Najvyšším súdom SR, Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

29. Podľa § 455 C.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

30. Podľa § 161 ods. 1 až ods. 3 C.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

31. Podľa § 230 C.s.p., ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

32. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu Článku 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku. Prekážka rei iudicatae, resp. prekážka právoplatne rozhodnutej veci je vymedzená v ustanovení § 230 C.s.p.. Prekážka rozhodnutej veci je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky konania a vždy vedie k zastaveniu konania. Súd je povinný skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania.

33. Odvolací súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vyjadrený vo vyššie citovanom zrušujúcom uznesení a aplikujúc citované ustanovenia dospel k záveru, že odvolacia námietka žalovaného prekážky rei iudicata je dôvodná.

34. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2 rade uzatvorili s právnym predchodcom žalovaného, Slovenskou sporiteľňou, a.s. Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 28.06.2006, na základe ktorej im právny predchodca žalovaného poskytol úver vo výške 200 000,- Sk. Z dôvodu, že žalobcovia úver nesplácali riadne a včas, právny predchodca vyhlásil ku dňu 17.05.2013 mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru a úverová pohľadávka veriteľa predstavovala sumu 8714,16 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 27.06.2013 postúpila Slovenská sporiteľňa, a.s. pohľadávku na žalovaného ako postupníka vo výške 8864,44 eur s príslušenstvom.

35. Z obsahu spisu ďalej súd zistil, že Okresný súd Bardejov vydal Platobný rozkaz č.k. 3C/180/2015 dňa 21.05.2015, ktorým uložil povinnosť žalobcom zaplatiť žalovanému sumu 5821,83 eur s príslušenstvom na podklade tej istej úverovej zmluvy. Žalobcovia proti vydanému platobnému rozkazu nepodali v zákonom stanovenej lehote odpor, preto platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2015 a vykonateľnosť dňa 18.06.2015.

36. Platobným rozkazom bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktoré malo skutkový základ v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 28.06.2006 a toto súdne rozhodnutie podľa § 230 C.s.p. a podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tvorí prekážku rozsúdenej veci pre konanie o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalobcovia proti platobnému rozkazu, ktorý vydal Okresný súd Bardejov, č.k. 3C/180/2015 dňa 21.05.2015 mali možnosť podať odpor, ktorý však nepodali a tak sa sami zbavili možnosti namietať prípadnú bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Nevyužitie možnosti podať riadny opravný prostriedok nie je možné zhojiť žalobou na určenie práva.

37. Z hľadiska ust. § 230 C.s.p. nie je podstatné, že žalovanému bolo priznané plnenie na podklade platobného rozkazu. Platobný rozkaz má takisto účinky právoplatného rozsudku, preto nie je možné pripustiť situáciu, aby jedno rozhodnutie najskôr právoplatne priznalo žalobcovi právo na určité plnenie a následne iné súdne rozhodnutie deklarovalo, že právny základ toho istého právoplatne priznaného plnenia daný nie je. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, výrok takéhoto rozhodnutia tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku (Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 28.06.2006), ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Právoplatný rozsudok o určovacej žalobe v zásade však netvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie.

38. Najvyšší súd v rozhodnutí publikovanom ako R 110/2003 uviedol, že právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku vecí rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu (z rovnakého skutku).

39. V prípade prekážky právoplatne rozhodutej veci ide o taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno v konaní odstrániť a konajúci súd musí na neho prihliadať v každom štádiu konania.

40. Vzhľadom na vyššie uvedený právny záver najvyššieho súdu, ktorým je odvolací súd viazaný (§ 455 C.s.p.) a uvedené vyššie, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a podľa § 161 ods. 2 C.s.p. konanie zastavil.

41. Podľa § 453 ods. 3 C.s.p., ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

42. Podľa § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

43. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. O trovách dovolacieho, odvolacieho a prvoinštančného konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 453 ods. 3 a § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v konaní úspešný žalovaný má nárok vo vzťahu k žalobcom na náhradu trov dovolacieho, odvolacieho a prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).